

Abstrakt

První část této práce je zaměřena na testování schopnosti vybraných evropských druhů flebotomů podporovat vývoj *Leishmania major*, *L. donovani* a *L. martiniquensis*. Celkem bylo provedeno 15 experimentálních infekcí a analyzováno 1601 samic flebotomů. Výsledky ukazují, že *Phlebotomus perniciosus* a *P. tobbi* podporují vývoj *L. major* i *L. donovani* (byly pozorovány silné zralé infekce s kolonizací stomodeální valvy a metacyklickými promastigoty), zatímco *L. martiniquensis* nepřežívala defekaci samic. Kompetenci *Sergentomyia minuta* k vývoji leishmanií nebylo možné otestovat, protože samice tohoto druhu nebyly ochotné sát na krmítku, přestože bylo testováno několik typů membrán, krve a experimentálních podmínek.

Druhým cílem této práce byla analýza tiplíků ve dvou oblastech autochtonních nálezů *L. martiniquensis* u koní v České republice. Celkem bylo analyzováno 3341 nasátých a vykladených samic tiplíků ze Slatiňan a 119 z Ústí nad Labem. Na obou lokalitách byli nejhojnější tiplíci z komplexu *Culicoides obsoletus*. Žádný z 97 testovaných poolů nebyl pozitivní na DNA leishmanií, ale v 15 poolech ze Slatiňan byla detekována DNA *Herpetomonas ztiplika* a jeden pool z Ústí n. L. obsahoval DNA *Trypanosoma* sp. ze skupiny *T. theileri*. Pokus o izolaci *L. martiniquensis* pomocí xenodiagnostiky na infikovaném koni byl neúspěšný a odchycený nasátý hmyz na tomto koni byl také negativní na DNA leishmanií, po přeléčení zřejmě životaschopné leishmanie v okolí léze nepřežívaly.

Klíčová slova: *Phlebotomus*, *Leishmania*, *Mundinia*, *Culicoides*, šíření areálů, globální oteplování, migrace